והא טעמא דרבי יוסי משום הפסד הרמאי הוא? אלא תרוייהו לרבנן איצטריך *ולא זו אף זו קתני: **מתני'** *המפקיד פירות אצל חבירו אפילו הן אבודין לא יגע בהן רשב"ג אומר מוכרן בפני ב"ד מפני שהוא כמשיב אבידה לבעלים: **גמ'** מאי טעמא אמר רב כהנא אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבים של חבירו ורב נחמן בר יצחק אמר חיישינן שמא עשאן המפקיד תרומה ומעשר על מקום אחר מיתיבי המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה לא יגע בהן לפיכך בעל הבית עושה אותן תרומה ומעשר על מקום אחר בשלמא לרב כהנא היינו דקתני "לפיכך" אלא לרב נחמן בר יצחק מאי "לפיכך"? הכי קאמר השתא דאמור רבנן לא נזבין דחיישינן, לפיכך בעל הבית עושה אותן תרומה ומעשר על מקום אחר. אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מחלוקת בכדי חסרונן אבל יותר מכדי חסרונן דברי הכל מוכרן בב"ד, אדרב נחמן בר יצחק ודאי פליגא, אדרב כהנא מי לימא פליגא? כי קאמר רב כהנא, בכדי חסרונן קאמר, והא רוצה בקב שלו מתשעה קבין של חבירו קאמר? גוזמא בעלמא. מיתיבי לפיכך בעה"ב עושה אותן תרומה ומעשר על מקום אחר וליחוש דלמא הוו להו יותר מכדי חסרונן וזבנינהו וקא אכיל טבלים? יותר מכדי חסרונן לא שכיח, ואי משתכחי מאי, מזבנינן להו? וליחוש שמא עשאן בעל הבית תרומה ומעשר על מקום אחר? כי מזבנינן נמי לכהנים בדמי תרומה מזבנינן להו, ולרב נחמן בר יצחק נמי נזבנינהו לכהנים בדמי תרומה? בהא פליגי דרבה בר בר חנה סבר יותר מכדי חסרונן לא שכיח מידי וכי משתכח, לקמיה הוא דהויא יתר מכדי חסרונן, אי עביד להו בעה"ב תרומה ומעשר על מקום אחר, מקמיה דהוו להו יותר מכדי חסרונן עביד להו הלכך כי הוו להו יותר מכדי חסרונן נזבנינהו לכהנים בדמי תרומה, ורב נחמן בר יצחק סבר יתר מכדי חסרונן משכח שכיח וכי הוו להו לאלתר הוא דהוו להו, ואי אמרת נזבנינהו זימנין דקדים ומזבין להו, וכי עביד להו בעל הבית תרומה ומעשר על מקום אחר לא ידע דזבנא, וקא אכיל טבלים. מיתיבי המפקיד פירות אצל חבירו והרקיבו, יין והחמיץ שמן והבאיש, דבש *והדביש הרי זה לא יגע בהן דברי ר"מ וחכמים אומרים עושה להם תקנה ומוכרן בבית דין וכשהוא מוכרן מוכרן לאחרים ואינו מוכרן לעצמו כיוצא בו *גבאי צדקה בזמן שאין להם עניים לחלק פורטין לאחרים ואין פורטין לעצמן, גבאי תמחוי בזמן שאין להם עניים לחלק מוכרין לאחרים ואין מוכרין לעצמן. קתני מיהת "פירות והרקיבו" מאי לאו אפילו יתר מכדי חסרונן? לא, בכדי חסרונן, והא "יין והחמיץ שמן והבאיש דבש והדביש" דיותר מכדי חסרונן נינהו? שאני הני כיון דקם קם. שמן והבאיש דבש והדביש

למאי

והא טעמא דרבי יוסי משום הפסד הרמאי הוא · וכיון דטעמא בהכי מה לי כלי מה לי מעות והיכי תיסק אדעתין למימר דבמעות מודה להו לרבנן ולמאי אצטריך למתנייה : לרבנן אצטריך · לאשמועינן מילתא דרבנן תננהו לתרוייהו ואי תנא כלים ברישא הכי נמי דלא אצטריך תו למתני מעות אבל השתא דתני מעות ברישא תני כלים למימר לא זו בלבד דליכא פסידא דשבירת כלי אלא אף זו דאיכא פסידא דגדול אמרינן הכי : **מתני'** אבודין · ע"י עכברים או ריקבון : לא יגע בהן · למוכרן וטעמא מפרש בגמ' : **גמ'** קב שלו · חביבה עליו על ידי שעמל בהן וקב שישאר לו מהם הוא רוצה מתשעה קבין של אחרים שיקח בדמיהן אם ימכרם: חיישינן כו' · ואסור להאכילו לזרים : (א) לפיכך · הואיל ואסור למוכרן משום דרוצה אדם בקב שלו הרי הן בחזקת קיימים ומותר בעל הבית לעשותן תרומה ומעשר על פירות שיש לו בביתו : מאי לפיכך · איסור מכירה משום הא הוא, והיכי תלי תנא טעמייהו באיסור מכירה : השתא דאמור רבנן לא תזבין דחיישינן · שמא עשאן המפקיד תרומה הרי הן בחזקת שלא נמכרו ועושה אותן בעל הבית כו' : מחלוקת · דמתני' : בכדי חסרונן · כדרך שאר תבואות כמו שמפורש במשנתינו (לקמן דף מ·) לחיטין ולאורז תשעה חצאי קבין לכור: אבל אם אבודין יותר מכדי חסרונן · אפי' רבנן מודו דימכרם בב"ד : ודאי פליגא · הא דרבי יוחנן דאי איכא למיחש לשמא עשאן בעליהן תרומה אפילו ביותר מכדי חסרונן נמי אסור למזבנינהו : מי לימא פליגא · דוקא אמר רב כהנא שאם תשעה קבין הן נוח לו שיאבדו עד קב ואל ימכרם דהוה ליה יותר מכדי חסרונן ופליגא הא דר' יוחנן עליה או לאו דוקא ט' קבין נקט אלא נוח לו שיהא נפסד קלא ולעולם כדי חסרונן ותו לא: גוזמא · שפת יתר: מיתיבי · לרבי יוחנן : וקאכיל · בעל הבית טבלים שאין פירותיו מתוקנין שאין אלו קיימין שהוא סומך עליהן: לא שכיחי · ואין לחוש בכך : ופרכינן ואי משתכחי (ב)(מי) מזבנינן להו · בתמיה: ליחוש שמא עשאן כו' · ונמצא המוכר מאכיל תרומה לזרים: בדמי תרומה · בזול שאין עליה קופצין לקנותה שאינה נאכלת אלא לכהנים וצריכה שימור בטהרה: לקמיה הוא דהויא יתר מכדי חסרונן · לזמן מרובה יש באבודן יתר מכדי חסרונן: מקמי דניהוי כו' · שאין אדם משהא טבלים כל כך זמן מרובה כזה מלתקנן : והדביש · ילא טעם דובשנו והחמיץ אשמל"ר בלע"ז *(כדאתמר) (איוב לא) ובכל תבואתי תשרש תעקר שרשיה וכמו עד לא ירתק חבל הכסף (קהלת יב) יפתחו רתוקות עבותיה : עושה להם תקנה · לקמיה מפרש מאי תקנה יש עוד הלא כל קילקול העתיד לבא כבר בא הוא: ואין מוכרן לעצמו · שלא יחשדוהו שמא לקחן בזול : פורטין · מחליפין פרוטות נחושת בסלעי כסף מפני שהפרוטות מתעפשות ונפסלות : תמחוי · מאכל שגובין מבעלי בתים לחלק לעניים בכל יום : מאי לאו אפילו יתר מכדי חסרונן · ואיכא למאן דאמר לא יגע ואת אמרת דברי הכל מוכרן : כיון דקם קם · מאחר שעמדו בקלקולם הרי כבר עמדו ולא יתקלקלו מעתה יותר אבל שאר פירות הולכין ומרקיבין תמיד :

למאי

שמא עשאן תרומה ומעשר על מקום אחר · הקשה ר"ת וכי נחשדו חבירים לתרום שלא מן המוקף כדאמר בפרק כל הגט (גיטין דף ל:) ופ"ק דחולין (דף ז·) גבי ר"מ שאכל עלה של ירק ואור"ת דהכא גבי פקדון תולין בחששא מועטת שלא יגע בהם וחיישינן שמא בערב שבת תרם שלא מן המוקף דשרי כדאמרינן בהאשה רבה (יבמות דף צג·) אי נמי כדאמרינן פרק בכל מערבין (עירובין דף לב:) ניחא ליה לחבר דליעביד איסורא זוטא דהיינו שלא מן המוקף אבל בחולין (דף ז·) ובפרק כל הגט (גיטין דף ל:) לא חיישינן כיון שאינו פקדון וטפי אמרינן בפרק זה בורר (סנהדרין דף ל·) ראו שהביאם הטמין מעות בשידה תיבה ומגדל ואמר של מעשר שני הם אם כמעריס לא אמר כלום אלמא אזלינן בתר רוב מעות שהם חולין להקל ואע"פ שפירש שהם מעשר ובהאשה שהלכה (יבמות דף קטו·) גבי מלא כלי והיה כתוב עליו קו"ף קרבן תי"ו תרומה הא אין כתוב עליו לא חיישינן והא דאמרינן בהזהב (לקמן דף מט·) ישראל שאמר לבן לוי כור מעשר *לאביך בידי רשאי לעשותו תרומת מעשר על מקום אחר היינו נמי בשבתות וימים טובים וכן הא דקתני בסמוך לפיכך בעל הבית עושה אותו תרומה ומעשר על מקום אחר :

מחלוקת בכדי חסרונן · פרש"י כדרך שאר תבואות והקשה ריב"ם וכי פליגי במשהו דבפחות מכדי חסרונן לכ"ע לא ימכור ועוד דא"כ מ"ט דרשב"ג וי"ל דפליגי שנתחסר בחדש או בחדשים יותר מרגילות להתחסר עד אותו הזמן ופליגי עד שיעלה החסרון בחדש או בשני חדשים תשעה חצאי קבין לכור שהוא בכדי חסרונן לשנה שלימה :

מזבנינן לכהנים · ולמאי יעשם אחר המכירה ליכא למיחש דיותר מכדי חסרונן לא שכיח וכי עביד להו בעה"ב תרומה ומעשר עביד להו מקמי דליהוו יותר מכדי חסרונן ופריך לרב נחמן נמי לזבנינהו לכהנים בכדי חסרונן לא פריך דהא איכא למיחש לשמא יעשם אלא ביותר מכדי חסרונם פריך דלזבנינהו וכי תימא הכי נמי והא אמרת דרב נחמן ודאי פליג ומשני דלרב נחמן יותר מכדי חסרונן שכיח והקשה ריב"ם מי דחקו לומר דרב נחמן פליג לימא דביותר מכדי חסרונן לד"ה מוכרן וליכא למיחש לשמא יעשם דלא שכיח כמו לרב כהנא ותי' ר"ת דמתני' מיירי אפילו בפשתן או בפירות מתוקנים והתם מאי טעמא לא יגע בהם ע"כ משום דרב כהנא דרוצה אדם בקב שלו מבתשעה קבין של חבירו אם כן מאי אהני טעמא דשמא עשאן תרומה ומעשר על מקום אחר אי לאו לאשמועינן דאפי' ביותר מכדי חסרונן חיישינן א"כ סבר דאפילו יותר מכדי חסרונן שכיח :

עד

מג א מיי' פ"ז מהל' שאלה ופקדון הל' א ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין פח טוש"ע ח"מ סי' רצב סעיף טו :

מד ב מיי' שם :

מה ג מיי' שם וסמג שם טוש"ע שם :

מו ד מיי' שם :

מז ה מיי' שם הל' ב וסמג שם טוש"ע שם סעיף טו :

מח ו מיי' שם הל' ה טוש"ע שם סעיף יט :

מט ז מיי' פ"ט מהל' מתנות עניים הל' יא סמג עשין קסב טוש"ע י"ד סי' רנו סעיף ג :

[בגמ' שלפנינו איתא לך וכן העתיקו תוס' גיטין ל: ד"ה וכי]

[יבמות יט. וש"נ] פסחים יג.

עיין סנהדרין קא. ובפרש"י שם ד"ה מדביש ובפרש"י דהכא

ב"ב ח: פסחים יג.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חיישינן וכו' לזרים הס"ד ואח"כ מ"ה היינו דקתני לפיכך הואיל : (ב) ד"ה ופרכינן ואי משתכחי מאי מזבנינן :

רבינו חננאל

מתני' המפקיד פירות אצל חבירו אפי' הן אבודין לא יגע בהן מאי טעמא אמר רב כהנא רוצה אדם בקב שלו מט' קבין של חבירו. רב נחמן בר יצחק אמר חיישינן שמא עשאן תרומה ומעשר על מקום אחר. מיתיבי המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה לא יגע בהן לפיכך בעה"ב עושה אותן תרומה ומעשר על מקום אחר. ומקשי' בשלמא לשמעתיה דרב כהנא היינו דקתני לפיכך פי' כיון שאין אדם רוצה שיחליף לו פירותיו אלא ישארו לו כמות שהן לפיכך בעל הבית עושה אותן תרומה ומעשר על מקום אחר. אלא לשמעתיה דרב נחמן מפני שבעל הבית עושה אותן תרומה מיבעי ליה למימר. ופרקינן כיון דאמור רבנן לא יגע בהן דחיישינן שמא בעליהן עשאום תרומה לפיכך בעל הבית עושה אותן תרומה כו' : אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן מחלוקת תנא קמא ורשב"ג דאמר תנא קמא לא יגע בהן בזמן א)שחסרונן כדתנן במתני' הרי זה יוציא לו חסרונות אבל יותר מכדי חסרונן דברי הכל מוכרן בב"ד ודאי אדרב נחמן [בר יצחק] דהוא אמר חיישינן שמא עשאן תרומה ותרומה אינה נמכרת לשום חולין ור' יוחנן הא אמר מוכרן הלכך ודאי פליגי. לימא דהא דר' יוחנן פליגא נמי אדרב כהנא דהא איהו נמי לא ימכרם קאמר. והא' אית לן למימר דלא אמר רב כהנא לא ימכרם אלא היכא דחסרי ב) פחות מכדי חסרונן והוא כדתנן לקמן לחיטים ולאורז ט' חצאי קבין לכור וכו' אבל בחסרון יותר מזה לא אמר רב כהנא לא ימכור ולא פליגא עליה דר' יוחנן. ומקשי' לר' יוחנן וניחוש דלמא הוה בהן חסרון יותר מכדי חסרונן ששנינו במשנתינו ומכרם על פי ב"ד מי שהיו מופקדין אצלו ולמה שנינו לפיכך בעה"ב עושה אותן תרומה כו'. פי' כגון שהיו לו פירות טבל בביתו אומר הפירות שיש לי פקדון אצל פלוני הרי הן תרומה על הפירות הללו ואוכלם על מנת שפירותיו קיימין וכיון שמכרם נמצא אוכל טבלים למפרע ופרקינן כי מזבנין להו להני פירי לכהנים מזבנין להו בדמי תרומה שאם יבואו בעליהן ויאמרו כי תרומה היו יחזרו דמיהן לכהן והדבר ידוע שאין בעליהן עושין אותן תרומה על מקום אחר אלא בקרוב זמן שדבר ברור הוא שאין בתוך זה הזמן עלה בהן יותר מכדי חסרונן דאמרי' ודאי חל עליהן שם תרומה ונפטרו הפירות שהפרישן עליהן אבל אחר זמן הרבה דאיכא למיחש דלמא הוה בהו יותר מכדי חסרונן לא ועל אורחא דא ג) דשמעתא הדה' ומקשינן המפקיד פירות

אצל

נושא

תת נושא

לפי רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן דפירות שהרקיבו יותר מכדי חסרונן דברי הכל מותר לשומר למוכרן

מבנה

קושיות על ר' יוחנן

א) נ"ל בזמן שהם אבודין כדי חסרונן כדתנן וכו'. ב) אולי צ"ל דחסרי כדי חסרונן וכו'. ג) אולי צ"ל ועל אורחא דא אמר מסקנא דשמעתא הדס.

למאי חזו? שמן חזי לגלדאי, דבש לכתישא דגמלי. וחכ"א עושה להם תקנה ומוכרן בב"ד. מאי תקנתא עביד להו? אמר רב אשי לקנקנים. במאי קא מיפלגי? דמר סבר להפסד מרובה חששו להפסד מועט לא חששו ומר סבר אפילו להפסד מועט נמי חששו: רשב"ג אומר ימכרם בבית דין מפני שהוא כמשיב אבידה לבעלים: אתמר רבי אבא ברבי יעקב א"ר יוחנן הלכה כרשב"ג ורבא אמר רב נחמן הלכה כדברי חכמים. והא אמרה ר' יוחנן חדא זמנא דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כל מקום ששנה רבן שמעון בן גמליאל במשנתינו הלכה כמותו חוץ מערב וצידן וראיה אחרונה? אמוראי נינהו ואליבא דר' יוחנן. מדרבן שמעון בן גמליאל נשמע דמורידין קרוב לנכסי שבוי, מדרבנן נשמע דאין מורידין קרוב לנכסי שבוי, וממאי, דלמא עד כאן לא קאמר רבן שמעון בן גמליאל הכא אלא משום דקא כליא קרנא אבל התם הכי נמי דאין מורידין, ועד כאן לא קאמרי רבנן הכא אלא אי כרב כהנא אי כרב נחמן בר יצחק אבל התם הכי נמי דמורידין, למימרא דתרי טעמי נינהו והאמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבן שמעון ב"ג ואמר שמואל מורידין קרוב לנכסי שבוי לאו משום דחד טעמא הוא? לא, תרי טעמי נינהו, הכי נמי מסתברא דאמר רבא אמר רב נחמן הלכה כדברי חכמים ואמר רב נחמן מורידין קרוב לנכסי שבוי, אלא ש"מ תרי טעמי נינהו שמע מינה. אתמר שבוי שנשבה: רב אמר אין מורידין קרוב לנכסיו שמואל אמר מורידין קרוב לנכסיו: בששמעו בו שמת כ"ע לא פליגי דמורידין, כי פליגי בשלא שמעו בו שמת רב אמר אין מורידין דלמא מפסיד להו ושמואל אמר מורידין כיון דאמר מר שיימינן להו כאריס, לא מפסיד להו, מיתיבי ר"א אומר ממשמע שנאמר והרה אפי והרגתי אתכם יודע אני שנשותיהם אלמנות ובניהם יתומים אלא מה ת"ל והיו נשיכם וגו' מלמד שנשותיהם מבקשות לינשא ואין מניחין אותן ובניהן רוצים לירד לנכסי אביהן ואין מניחין אותן? אמר רבא לירד ולמכור תנן, הוה עובדא בנהרדעא ופשטה רב ששת מהא מתני', א"ל רב עמרם דלמא לירד ולמכור תנן א"ל דלמא מפומבדיתא את דמעיילין פילא בקופא דמחטא, והא דומיא "דנשותיהם [ובניהם]" קתני מה התם כלל לא אף הכא נמי כלל לא, ומורידין קרוב לנכסי שבוי: תנאי היא דתניא היורד לנכסי שבוי אין מוציאין אותו מידו ולא עוד אלא אפי' שמע שממשמשין ובאין וקדם ותלש ואכל הרי זה זריז ונשכר, ואלו הן נכסי שבויין הרי שהיה אביו או אחיו או אחד מן המורישין הלכו להם למדינת הים ושמעו בהן שמת. היורד לנכסי נטושים מוציאין אותו מידו ואלו הן נכסי נטושים הרי שהיה אביו או אחיו או אחד מן המורישין הלכו להם למדינת הים ולא שמעו בהם שמת ואמר רבן שמעון בן גמליאל שמעתי שהנטושים כשבויין. היורד לנכסי רטושים מוציאין אותו מידו ואלו הן נכסי רטושים הרי שהיה אביו או אחיו או אחד מן המורישין כאן ואינו יודע להיכן הלכו מאי שנא הנך דקרו להו "נטושים" ומאי שנא הני דקרו להו "רטושים"? נטושים

למאי חזו · דקתני מוכרן : לגלדאי · לסוף עורות : לכתישא דגמלא · לכתישא שעל הגמל שגבו כתוש ומסוכב מחמת משאוי אייש"א בלע"ז : לקנקנין · הכלי שהיה בתוכו יתקלקל אם ישהא בתוכו : במאי קמיפלגי · ר"מ ורבנן מאחר שמודה ר"מ ביותר מכדי חסרונן : להפסד מרובה · כגון יתר מכדי חסרונן : הפסד מועט · כגון בכדי חסרונן דריקבון פירות, וקילקול הקנקן-דיין-והחמץ : ערב · בגט פשוט (ב"ב קעג:) : לידן · במסכת גיטין (דף עד·) : דאייב. בדיני ממונות, השני, (סנהדרין לא·) שנחלקו בשני מחלוקות במביא שטר ראיה לסתור את הדין- בראשונה הלכה כמותו ובאחרונה אין הלכה. כמותו : אמוראי נינהו · רבה אמר-בכללא אמר ר' יוחנן, ור' אבא אמר-לאו בכללא אמר רבי יוחנן אלא יש מהן שהלכה כמותו : מדרבן שמעון נשמע דמורידין קרוב · הראוי לירש : בנכסי שבוי. לקרקעות שבוי לעובדן ולשומרן עד שיבאו הבעלים ולקמן פליגי בה אמוראי : עד כאן לא קאמר רבן שמעון הכא · דמוכרן : אלא משום דקא כליא קרנא · אם יניחם שם אבל גבי קרקעות וכרמים אע"פ שמתקלקלות קצת, לא כליא קרנא : אי כרב כהנא · דאמר לעיל רוצה אדם בקב שלו : אי כרב נחמן בר יצחק · דאמר שמא עשאן תרומה ומעשר : דתרי טעמי נינהו · מתני', ונכסי שבוי, ואיכא דאית ליה מוכרין פירות האבודין ולית ליה מורידין : קרוב · הראוי ליורשו ואין קרוב ממנו : בששמעו בו שמת כולי עלמא לא פליגי דמורידין · דאם יבאו הבעלים קודם שיאכל זה הפירות יטול זה כשאר אריסין ויחזיר השאר : אם יבאו עדים שמת ירש הכל : מפסיד להו · ולא יזבל הקרקעות ויזרעם תמיד ויכחישם : כיון דאמר מר · לקמן *וכולם שמין להם כאריס אם יבאו הבעלים שמין לזה חלקו בכל שנה שעבד בה כמנהג אריסי העיר אם מחצה אם שליש אם רביע : אלא מלמד שנשיהם מבקשות לינשא כו' · שילכו בשבי ולא ידעו בניהם אם חיים אם מתים ויהיו נשיהם אלמנות לעולם שאין ב"ד מניחין אותן לינשא, ובניהם כיתומים שלא ירשו נכסיהם, ושתי קללות הן אחת של חרב ואחת של שבי, שמע מינה אין מורידין : הוה עובדא בנהרדעא · בשבוי שירד יורשו לנכסיו : ופשטה רב ששת מהא מתניתא · דאין מורידין : א"ל רב עמרם דלמא לירד ולמכור תנן · [קתני] תנא דאין מניחין, אבל לעבות ולאכול וליטול כאריס שפיר דמי : דמעיילין פילא כו' · ומשני שנויא דחיקא כמבקש להכנים פיל שהוא חיה גדולה בנקב מחט : ותלש · פירות שנה זו : הרי זה זריז · מהיר לזכות בשלו בטרם יפסיד, ונשכר בזריזותו : ואלו הן נכסי שבויין · דאמר אין מוציאין אותם מידו : שהנטושים כשבוין · ואין מוציאין מידו : נכסי נטושין · שהנכסים נטושין : נכסי רטושין · שהנכסים רטושים ולקמן מפרש להו נטושין משמע שעזובים בעלים מדעתם והלכו להם דכיון דהיה לו לצוות-הורידו יורשיי לנכסי' ולא צוה ש"מ לא ניחא ליה נטושים שנטשום בעליהם בעל כרחן כגון שנשבו, והיינו תנאי דרבן שמעון סבר מורידין ורבנן סברי אין מורידין :

עד כאן לא קאמר רשב"ג כו' אבל (א) הכא אין מורידין · וא"ת והא לקמן מייתי דאית ליה לרשב"ג מורידין וי"ל דמהא ליכא למשמע מינה אבל קשה דמאי מוכיח דחד טעמא הוא מדשמואל דסבר כרשב"ג וסבר מורידין לוכח כן מרשב"ג גופיה וי"ל דלא שמיע ליה ברייתא דלקמן :

בששמעו בו שמת כ"ע ל"פ דמורידין · אין לפרש בששמעו בב' עדים דא"כ פשיטא דמורידין אלא ששמעו היינו בקול ועד אחד אע"ג דשמעו בו שמת דבפ' ב' דייני גזירות (כתובות דף קז·) גבי אין פוסקין מזונות לאשת איש משמע סוגיא דהתם דהוי בעדות גמורה* :

אמר רבא לירד ולמכור תנן · וא"ת ואמאי לא פריך ממתניתין דהאשה שהלכה (יבמות דף קטז: ושם ד"ה שאין) דקתני מלינו שאין האחים נכנסין לנחלה על פיה ולשני נמי לירד ולמכור תנן וי"ל דמהא אלימא ליה לאקשויי משום דדומיא דנשותיהם קתני דמשמע כלל לא :

היורד לנכסי שבוי אין מוציאין אותו מידו · (ב) הוא הדין דאפי' מורידין אותו לכתחילה דהא נטושים מורידין לרשב"ג דאמר הנטושים כשבויין אלא אגב דתנא בסיפא בנטושים מוציאין תנא נמי בשבויין אין מוציאין וא"ת לימא רב הלכה כתנא קמא ושמואל הלכה כרשב"ג וי"ל דלא שמיע להו ברייתא אי נמי איכא דמפכי להו :

וכולם

עין משפט
נר מצוה

נ א מיי' פ"ז מהלכות שאלה ופקדון הל' ב סמג עשין פח טוש"ע ח"מ סי' רלב סעיף טז :

נא ב ג מיי' פ"ז מהל' נחלות הלכה ד ה ועיין בהשגות ובמגיד משנה סמג עשין צז טוש"ע ח"מ סי' רפה סעיף ב וסעיף ג וסעיף ה:

נב ד טוש"ע שם סעיף א [ועיין בכ"מ שתמה על הרמב"ם שהשמיט זה] :

[ועי' תוס' יבמות קטז: ד"ה שאין ותוס' כתובות קז. ד"ה ששמעו]

נג ה מיי' שם הלכה א טוש"ע שם סעיף א וסעיף ד :

רבינו חננאל

אצל חבירו והרקיבו וכו' פי' כיון דקם קם כיון שהחמיץ כך יעמיד בחימוצו לעולם. פי' כתישה מלשון אם תכתש את האויל במכתש. וחכמים אומרים עושה להן תקנה ומוכרן בב"ד. וכשמוכרן מוכרן לאחרים ולא לעצמו. עושה להן תקנה. אסקי' תקנה זו לקנקנים שלא יפסידו לגמרי ואפי' הפסד מועט חששו. והלכה כחכמים וכר' יוחנן. רשב"ג אומר ימכרם בב"ד מפני שהוא כמשיב אבידה. קי"ל דחלוקת חכמים ורשב"ג בכדי חסרונן כר' יוחנן והלכה כחכמים ואע"ג דחכמים דברייתא קיימי כרשב"ג אבל יותר מכדי חסרונן דברי הכל מוכרן בב"ד לאחרים ולא לעצמו : איתמר רב אמר אין מורידין קרוב לנכסי שבוי חיישינן דלמא מפסדי להו. ושמואל אמר מורידין כיון דאמר מר שמין להם כארים לא מפסדי להו. בששמעו בו שמת כולי עלמא לא פליגי דמורידין כי פליגי בשלא שמעו בו שמת. וקיימא לן כשמואל וכרב נחמן. הוה עובדא בנהרדעא בשבוי שנשבה ופשטה רב ששת דאין מורידין קרוב לנכסיו מהא דתניא ר' אומר ממשמע שנאמר והרגתי אתכם איני יודע כי יהיו נשיכם אלמנות ובניכם יתומים אלא מלמד שהן כאלמנות ולא אלמנות ממש ביצד מבקשות לינשא ואין מניחין אותן. בניהן מבקשין לירד בנכסי אביהן ואין מניחין אותן שעדין לא נתבררה מיתתן בעדות. ואע"ג דאוקמה רבא לירד ולמכור אין מניחין אותם אבל מניחין אותן לירד ולתקן · דהאה רב ששת מדכתב נשיכם ובניהם בניהם דומיא דנשיהם מה נשיהם כלל לא אף בניהם כלל לא · מורידין קרוב שבוי אוקימנא כתנאי דתניא היורד לנכסי שבוין אין מוציאין אותן מידו והוא ששמעו בהן שמתו · היורד לנכסי נטושין מוציאין אותן מידו · והן שיצאו למדינת הים ואין ידוע להיכן הלכו *)

תנא

מסורת הש"ס

[בבא קמא קטו: וש"נ]

כתובות עז.
גיטין לח.
ודף עה.
ב"ק סט.
ב"ב קעד.
סנהדרין לא.
[בכורות כד.]

[דף לט:]

[אבות דר"נ פרק לח]

[ברכות נב:]

[תוספתא דכתובות פ"ח]

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה עד וכו'. אבל התם אין מורידין : (ב) ד"ה היורד וכו'. נ"ב עיין בטוש"ע ח"מ סי' ר"ו תמצא פירוש דיבור זה :

נושא
זרות בפסיקת
ההלכה כמאן
בדין מכירת
פקדון שנפסד

נושא
ניסון לקשר מח' חכ' ורשב"ג במשנתנו
(בדין מכירת פקדון של פירות שנרקבין)
לסוגית מורידין קרוב לנכסי שבוי

נושא (דף לט:)
רב אין מורידין קרוב
לנכסי שבוי
שמואל — מורידין

שמות כב: כג
וחרה אפי
והרגתי אתכם
בחרב והיו נשיכם
אלמנות ובניכם
יתומים

נושא (המשך)
מורידין קרוב
לנכסי שבוי = מח'
תנאים

"היורד"
ג' מצבים שונים
של נכסים

"ואלו הן"
ת' אורים של
נכסים הנ"ל

[illegible]

---

*) בגמ' איתא לשון זה גבי נכסי רטושין והולי דרבינו היה לו גי' אחרת .